

1. BEMÖTANDE AV NÄRSTÅENDE

Rekommendation: Närstående till en person som plötsligt avlidit ska bemötas individuellt, genuint, med medkänsla och respektfullt med beaktande av den närståendes behov och kultur.

Evidensgrad: B

Sorgen och eventuella skuld känslor hos dem som förlorat sitt barn ska identifieras och mödrar ska stödas utifrån deras värdegrund.

I en kvalitativ enkätundersökning¹ beskrevs hur ett barns död påverkar mödrarna (n=47) och familjemedlemmarna. Materialet analyserades med hjälp av en innehållsanalys.

Studiens kvalitet: God (8/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: Måttlig.

Kommentar: Länders olika kulturer och praxis inom hälso- och sjukvården.

Vårdpersonalen bör visa sin medkänsla gentemot föräldrar som har förlorat sitt barn och beklaga sorgen.

I en enkätundersökning² utvärderades gruppinterventionens effekt på sorgereaktionen hos föräldrar (n=121) till ett barn som dött under graviditet. Dessutom beskrevs främjande och förhindrande faktorer för bearbetning av förlusten ur de föräldrars perspektiv som förlorat sitt barn på grund av perinatal död.

Studiens kvalitet: God (7/10 JBI).

Evidensstyrka: 4b

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Föräldrar som förlorat sitt barn bör bemötas öppet och respektfullt eftersom vårdpersonalens uppförande och agerande kan vara oförglömligt för föräldrarna.

I en systematisk litteraturgenomgång (n=52 analysartikel)³ beskrevs föräldrars och vårdpersonalens erfarenheter av vården i samband med perinatal död i västerländska välfärdsstater.

Studiens kvalitet: Hög (10/10 JBI).

Evidensstyrka: 1

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Personer som plötsligt förlorat sin närstående ska bemötas med respekt och medkänsla genom att man erkänner deras sorg.

I en kvalitativ intervjuundersökning⁴ beskrevs hur personer som plötsligt mist sin närstående (n=16) upplevde att se på den avlidne. Informationsgivare var (n=16). Dödsorsakerna var hjärtinfarkt, olyckor, självmord och personbrott.

Studiens kvalitet: God (8/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: Måttlig.

Kommentar: Skillnader i hälso- och sjukvården i Kanada och Finland.

Föräldrar som förlorat sitt barn bör erbjudas individuellt stöd och deras beslut bör respekteras.

I en kvalitativ syntes (n=20 undersökningsartikel)⁵ beskrevs föräldrarnas erfarenheter av den vård de fick i samband med perinatalt dödsfall.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 2

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Syskon till en person som begått självmord ska bemötas med empati, inte med medömkan. Den yrkesutbildade personalen bör uttrycka medkänsla både verbalt och non-verbalt samt identifiera syskonens sorg.

I en intervjuundersökning⁶ beskrevs orsakerna till varför syskon till den som begått självmord (n=18) sökte eller lät bli att söka om professionell hjälp. Därutöver beskrevs hur nöjda de syskon som sökte professionell hjälp var med det stöd de fick samt deras rekommendationer av de yrkespersoner som bemöter syskon till en person som begått självmord.

Studiens kvalitet: Hög (8/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Den yrkesutbildade personalen bör identifiera föräldrarnas sorg och uttrycka medkänsla både verbalt och non-verbalt.

I en kvalitativ undersökning⁷ beskrevs vilka erfarenheter föräldrar (n=90) till ett barn som dött under graviditet hade när det gäller att ta emot beskedet om att barnet dött och hur det påverkar föräldrarnas sorgeprocess. Studiematerialet analyserade med hjälp av metoden grounded theory.

Studiens kvalitet: Hög (8/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Stödet till de närstående ska anpassas individuellt till deras behov, och kulturens betydelse bör beaktas i uttryck som relaterar till de närståendes behov av hjälp.

I en kvalitativ intervjuundersökning⁸ beskrevs behovet av vård hos dem (n=30) som plötsligt förlorat en närstående, och huruvida de söker hjälp och får hjälp av hälso- och sjukvården om de behöver det. Orsakerna till plötsligt dödsfall var självmord, olycka, plötslig spädbarnsdöd eller personbrott.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Källor:

1. Cacciatore J. (2010). The unique experiences of women and their families after the death of a baby. *Social Work in Health Care* 49(2), 134-148.
2. DiMarco MA, Menke EM, McNamara, T. (2001). Evaluating a support group for perinatal loss. *MCN: The American Journal of Maternal Child Nursing* 26(3), 135-161.
3. Ellis A, Chebsey C, Storey C, Bradley S, Jackson S, Flenady V, et al. (2016). Systematic review to understand and improve care after stillbirth: A review of parents' and healthcare professionals' experiences. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 16 (1), 1-19.
4. Harrington C, Sprowl B. (2011). Family members' experiences with viewing in the wake of sudden death. *Journal of Death & Dying* 64(1), 65-82.

5. Lisy K, Peters MDJ, Riitano D, Jordan Z, Aromataris E. (2016). Provision of meaningful care at diagnosis, birth, and after stillbirth: A qualitative synthesis of parents' experiences. *Birth* 43(1), 6-19.
6. Pettersen R, Omerov P, Steineck G, Dyregrov A, Titelman D, Dyregrov K, et al. (2015). Suicidebereaved siblings' perception of health services. *Death Studies* 39(6), 323-331.
7. Pullen S, Golden MA, Cacciatore J. (2012). 'I'll never forget those cold words as long as I live': Parent perceptions of death notification for stillbirth. *Journal of Social Work in End-of-Life & Palliative Care* 8(4), 339-355.
8. Dyregrov K, Berntsen G, Silviken A. (2014). The need for and barriers to professional help – a qualitative study of the bereaved in sami areas. *Suicidology Online* 5(1), 47–58.

Rekommendation: De närståendes grundläggande behov beaktas.

Evidensgrad: C

Den yrkesutbildade personalen bör sköta om de grundläggande behoven hos närstående som upplevt en perinatal död. Exempel på dessa behov är mat och sömn som är nödvändiga för att man ska kunna bearbeta sin förlust.

I en kvalitativ undersökning¹ beskrevs ur föräldrarnas (n=27) synvinkel föräldraskap och syskonens behov efter en perinatal död.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Någon som plötsligt förlorat sin närstående bör uppmärksammas med små gester, till exempel genom att erbjuda ett glas vatten eller ge personen en chans att sätta sig.

I en kvalitativ undersökning² beskrevs synpunkter och erfarenheter hos personer (n=16) som plötsligt förlorat en närstående när de såg på den avlidne. Informationsgivare var. Dödsorsakerna var hjärtinfarkt, olyckor, självmord och personbrott.

Studiens kvalitet: God (8/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: Måttlig.

Personer som förlorat sin närmaste bör tröstas med små gester, till exempel genom att erbjuda ett glas vatten eller ge personerna en chans att sätta sig.

I en enkätundersökning³ beskrevs vårdpersonalens stödåtgärder som upplevdes som hjälp bland dem som plötsligt förlorat en familjemedlem (n=76). Familjemedlemmen hade plötsligt avlidit på en jour- och olycksfallsenhet i Hong Kong.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Källor:

1. Avelin P, Erlandsson K, Hildingsson I, Rådestad I. (2011). Swedish parents' experiences of parenthood and the need for support to siblings when a baby is stillborn. *Birth* 38(2), 150–158.
2. Harrington C, Sprowl B. (2011). Family members' experiences with viewing in the wake of sudden death. *Journal of Death & Dying* 64(1), 65-82.

- Li SP, Chan CWH, Lee DTF. (2002). Helpfulness of nursing actions to suddenly bereaved family members in an accident and emergency setting in Hong Kong. *Journal of Advanced Nursing* 40(2), 170-180.

Rekommendation: Håll dig lugn i situationen och var beredd på att möta kraftiga känsloreaktioner.

Evidensgrad: D

Den yrkesutbildade personalen bör kunna behärska sina egna reaktioner; de ska vara till hjälp och inte bli hjälpta.

Expertutlåtande¹ från finländska ideella föreningar: Huoma- henkirikoksen uhrien läheiset ry, KÄPY - Barndödsfamiljerna rf, Suomen Nuoret Lesket ry, Sorgbandet rf.

Studiens kvalitet: Hög (6/7 JBI).

Evidensstyrka: 5

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Kommentar: Expertkonsensus.

Källor:

- Surujärjestöt 2017. Suomalaisten Surujärjestöjen antama asiantuntijalausunto. Ks. Suosituksen liitteenä oleva Suositusten taustalla olevat tutkimukset – taulukko. (på finska)

Rekommendation: Tala med en vänlig, tydlig och lugn röst.

Evidensgrad: D

Den yrkesutbildade personalen bör tala tydligt och klart och undvika yrkesspråk, upprepa centrala frågor eftersom den sörjande inte nödvändigtvis minns vad hen hört på grund av sitt sinnestillstånd.

Expertutlåtande¹ från finländska ideella föreningar: Huoma- henkirikoksen uhrien läheiset ry, KÄPY - Barndödsfamiljerna rf, Suomen Nuoret Lesket ry, Sorgbandet rf.

Studiens kvalitet: Hög (6/7 JBI).

Evidensstyrka: 5

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Kommentar: Expertkonsensus.

Källor:

- Surujärjestöt 2017. Suomalaisten Surujärjestöjen antama asiantuntijalausunto. Ks. Suosituksen liitteenä oleva Suositusten taustalla olevat tutkimukset – taulukko. (på finska)